Obchody 75. rocznicy powstania Narodowych Sił Zbrojnych – Warszawa, 16 września 2017

Wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej prof. Krzysztof Szwagrzyk wziął udział 16 września w Warszawie w obchodach 75. rocznicy powstania Narodowych Sił Zbrojnych (NSZ). Organizatorami uroczystości są Związek Żołnierzy Narodowych Sił Zbrojnych oraz Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, przy wsparciu Ministerstwa Obrony Narodowej. Patronatem honorowym objął je Prezydent RP Andrzej Duda.

Obchody zainaugurowała Msza św. w Katedrze Polowej Wojska Polskiego, której przewodniczył ks. ppłk Mariusz Tołwiński, proboszcz katedry. Po mszy uczestnicy udali się na plac Piłsudskiego, gdzie o godz. 12.00 odbyła się uroczysta zmiana warty przy Grobie Nieznanego Żołnierza oraz ceramonia złożenia kwiatów.

Prezydent RP Andrzej Duda skierował do uczestników list, w którym napisał, że żołnierze konspiracji narodowej należeli do najwartościowszych bojowników o wyzwolenie Polski spod władzy i terroru obu okupantów. „Walcząc mężnie przeciwko dwóm wrogom, stawali zarazem w obronie ludności przed infiltracją sowiecką i pospolitym bandytyzmem. Swoimi działaniami bojowymi zapisali chlubne karty podczas powstań – Warszawskiego i antykomunistycznego. Należeli do niezłomnych przeciwników powojennego reżimu, kontynuując – jako Narodowe Zjednoczenie Wojskowe – walkę z czerwonymi o Polskę biało-czerwoną”.

Dalsza część uroczystości odbyła się w Centrum Konferencyjnym Wojska Polskiego przy ul. Żwirki i Wigury. Uczestnicy walk o niepodległość Polski, m.in. weterani NSZ, odebrali tam odznaczenia.

W odczytanym na spotkaniu z weteranami liście prezes IPN Jarosław Szarek napisał, że „bohaterowie NSZ po latach zapomnienia i wymazywania ze zbiorowej pamięci, doczekali się w wolnej Polsce, o którą w najwyższym oddaniu walczyli, upamiętnienia i uhonorowania".

Jak dodał, mimo radości z odzyskanej suwerenności, „wciąż nie poznaliśmy odpowiedzi na

wiele pytań związanych z dziejami Polskiego Państwa Podziemnego i Narodowych Sił Zbrojnych". „Za jedno z najważniejszych zadań IPN uznaję konieczność kontynuowania dzieła poszukiwań miejsc pochówków doczesnych szczątków naszych bohaterów, którzy za wolną Polskę walczyli i umierali" – napisał prezes IPN.

Przygotowano też prelekcję historyczną i koncert patriotyczny.

W programie TVP „Minęła dwudziesta" wystąpił historyk z poznańskiego oddziału IPN dr Rafał Sierchuła. Temat powstania NSZ rozpoczyna się od 30 minuty nagrania. „Minęła dwudziesta", 16 września 2017 r.

***

Narodowe Siły Zbrojne sformowano 20 września 1942 r. – była to konspiracyjna organizacja wojskowa obozu narodowego, nastawiona na walkę z dwoma okupantami – Niemcami i Sowietami, a także wspierającymi ich polskimi komunistami. NSZ były największą po Armii Krajowej i Batalionach Chłopskich podziemną formacją polityczno-wojskową w okupowanej Polsce. Liczyły od 80 do 100 tys. osób.

Powstała w sierpniu 1944 r. Brygada Świętokrzyska NSZ była jedynym polskim oddziałem w czasie II wojny światowej, który wyzwolił niemiecki obóz koncentracyjny – w czeskim Holiszowie. Brygada nawiązała też współpracę taktyczną z wojskami amerykańskimi, które uznały ją jednoznacznie za jednostkę aliancką.

Oddziały NSZ wzięły udział w Powstaniu Warszawskim; po upadku zrywu walczyły z postępującą sowietyzacją kraju. W lutym 1945 r. z NSZ i lokalnych struktur AK powołano Narodowe Zjednoczenie Wojskowe (NZW), jedną z największych i najdłużej działających formacji wojskowych polskiego podziemia niepodległościowego.

PLIKI DO POBRANIA

Rafał Sierchuła, Narodowe Siły Zbrojne (1942–1946), „Biuletyn IPN", nr 8-9/2007 (pdf, 276.29 KB)
14.09.2017 09:00